

Poročilo s kongresa zgodovine zdravstvene nege v Beogradu

MARJETA BERKOPEC, IRENA KERŠIČ,
DARINKA KLEMENC

DELOVNA SKUPINA ZA
OHRANJANJE ZGODOVINE
ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

Od 21. do 23. septembra 2023 je v Beogradu potekal 7. kongres združenja medicinskih sester in tehnikov kliničnega centra Srbije »Sestrinstvo« (Association of Nurses and Technicians of the Clinical Center Serbia »Sestrinstvo»). »Sestrinstvo« letos obeležuje 20-letnico organiziranega delovanja. Zato ni naključje, da je bila osrednja tema tridnevnega strokovnega dogodka z mednarodno udeležbo posvečena zgodovini zdravstvene nege.

Združenje je član EAHN (The European Association for the History of Nursing), katerega članica je tudi Delovna skupina za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege pri Zbornici – Zvezi. Prav v tej vlogi (kot člani EAHN) smo se dogodka tudi aktivno udeležili.

Zbrane je poleg srbske ministrice za zdravje Danice Grujičić nagovorila tudi princesa Katarina Karađorđević, ki je na otvoritev srečanja prišla z možem, princem Aleksandrom II. Družina Karađorđević je v Kraljevini Jugoslaviji podpirala sestrsko izobraževanje in šolam za sestre namenjala finančna sredstva, posebej nadarjene učenke so se lahko potegovale za štipendijo njenega veličastva kraljice Marije.

Na kongresu je bila dvema medicinskima sestrama svečano podeljena nagrada »Dobrile Pejović«, ki jo združenje »Sestrinstvo« podeljuje za posebne dosežke na področju zdravstvene nege.

Plenarni del srečanja je potekal v znamenju poezije o medicinskih sestrah. Kar nekaj medicinskih sester se spogleduje z umetniškim ustvarjanjem. Deklamacije v interpretaciji medicinskih sester je zaokročila uglasbena himna srbskih medicinskih sester. Zapel jo je dekliski pevski zbor. Predstavljen je bila mednarodna raziskava o sestrskih himnah in podana pobuda, da bi v vsaki državi medicinske sestre imele svojo himno, s katero bi se lahko poistovetile in bile prepoznavne v širši javnosti. Prikazu delovnih oblek medicinskih sester skozi zgodovino – neke vrste modni reviji sestrskih uniform je sledil film o eni prvih diplomantk Šole za nudilje v Beogradu Nikici Bovolini - Blagojević (1899–1975), ki je zaslužna za ustanovitev Jugoslovanskega društva diplomiranih sester leta 1929. Po drugi svetovni vojni se je profesionalno ukvarjala s socialnim delom. S sestrsko diplomu je bila prva, službeno imenovana direktorica Beograjskega centra za socialno delo. Prvi dan strokovnega srečanja smo zaključili s promocijo in predstavitvijo knjige o znamenitih

medicinskih sestrah Srbije, v kateri je avtorica Milijana Matijević popisala poklicne in življenjske zgodbe medicinskih sester, ki so zaznamovale zdravstveno nego v Srbiji.

Domači predavatelji so osvetlili zgodovinski razvoj sestrinstva v Republiki Srbiji. Poleg predstavitve profesionalnega združenja od ustanovitve do danes so predstavili delovanje medicinskih sester v različnih zdravstvenih zavodih. Svoje delo, raziskovanje in izsledke s področja zgodovine in razvoja zdravstvene nege so predstavile tudi medicinske sestre iz Hrvaške, Severne Makedonije, Izraela, Italije ter Bosne in Hercegovine. Članice Delovne skupine za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege (Irena Keršič, Marjeta Berkopec in Darinka Klemenc) smo na kongresu predstavile raziskavo o zgodovini delovanja zaščitnih sester v Sloveniji pred letom 1945. Podatek, da nam je uspelo zbrati imena in priimke vseh 263 diplomantk Šole za zaščitne sestre in osvetliti njihove poklicne in življenjske zgodbe, je dvorana nagradila s spontanim aplavzom. Zanimanje za letos objavljeno monografijo Zaščitne sestre so pokazali vsi, ki se

ukvarjajo z raziskovanjem zgodovine zdravstvene nege. Medicinske sestre iz nekdanje skupne države imamo veliko skupne zgodovine, zato bodo v monografiji objavljeni podatki dragocen vir tudi za nadaljnje raziskave, ki o zgodovini zdravstvene nege potekajo v državah nekdanje Jugoslavije.

Med vabljenimi gosti se je srečanja udeležila tudi nekdanja predsednica EAHN Anna La Torre, ki je spregovorila o delovanju italijanskih medicinskih sester v času fašizma. Poseben sklop predavanj je bil namenjen predstavitvi izkušenj iz obdobja pandemije covid-19. Vsebine na devetnajstih razstavljenih posterjih pa so se dotaknile različnih področij delovanja medicinskih sester v luči zgodovine.

Pot v Beograd smo članice delovne skupine izkoristile za delovni obisk Muzeja nauke i tehnike, ki hrani del zapuščine zdravnika Matije Ambrožiča. Ob pogledu na arhivske škatle, kjer bi lahko našle dragocene podatke o zaščitnih sestrah, ki so delovale v Beogradu, smo pozabile na čas in popoldan preživele ob pregledovanju arhivskih dokumentov.

Kongres zgodovine zdravstvene nege v Beogradu, september 2023. Z leve: Darinka Klemenc, Irena Keršič, Marjeta Berkopec, Marija Galić (predsednica »Sestrinstva«)
(Vir: Darinka Klemenc)